

Вилхелм Хауф
Малкият Мук

В Никея, любимия ми роден град, живееше един човек, който се наричаше Малкия Мук. И макар че тогава бях още дете, образът му е останал много жив в паметта ми, особено защото веднъж заради него баща ми едва не ми смъкна кожата от пердах. Самият Малък Мук от времето, когато го познавах, беше вече стар човек, обаче ръстът му не надвишаваше три-четири стъпки и видът му беше много чудноват, защото тялото му – малко и нежно – трябваше да крепи глава, много по-голяма от обикновено. Живееше сам в една голяма къща и дори сам си готвеше. Ако по обедно време от къщата му не се издигаше гъст пушек, хората в града нямаше откъде да научат дали е още жив, защото излизаше само веднъж на четири недели. Но вечер често го виждаха да се разхожда напред-назад по равния покрив и от улицата изглеждаше така сякаш голямата му глава сама се движи отгоре.

Аз и моите другари бяхме пакостливи момчета и обичахме да се закачаме и надсмиваме над всеки. Затова всеки път, когато Малкия Мук излезеше из града, за нас беше празник. На този ден се сбирахме пред неговата къща и изчаквахме, докато се покаже. Когато се отвореше вратата и навън първо се подадеше голямата глава с още по-големия тюрбан, последвана от телцето, стъкнато в износено наметало, широки шалвари и голям пояс, на който висеше дълъг ятаган – толкова дълъг, че човек се чудеше дали Мук беше закачен на него или той на Мук, въздухът прокълтяваше от радостната ни глъчка, хвърляхме фесчетата си нагоре и скачахме като луди наоколо. А Малкия Мук ни поздравяваше със сериозно кимване на глава и с бавни крачки тръгваше надолу по улицата. Като вървеше, си влачеше нозете, защото имаше такива големи и широки чехли, каквито не бях виждал дотогава. Ние, момчетиите, подтичвахме след него и все крещяхме: „Малък Мук, Малък Мук!“ Бяхме съчинили и весело стихче, което понякога пеехме в негова чест. То бе следното:

Малък Мук, Малък Мук,
в голям дом живееш тук,
излизах на четири недели веднъж,
добро малко джудже,
с глава – планина,
озърни се и ни виж,
затичай се, хвани ни, Малък Мук!

Така често прогонвахме скуката си и за мой срам трябва да призная, че аз бях най-дръзкият. Често го подръпвах за наметалото, а веднъж

така го настъпих по големите чехли, че той падна. Това ми се стори безкрайно смешно, но смехът ми секна, като видях как Малкия Мук се запътва към бащиния ми дом. Той влезе право вътре и се застоя там. Бях се скрил зад пътната врата и го видях, когато излезе, изпроводен от баща ми, който почтително го беше хванал за ръката и като му се поклони няколко пъти, се сбогува с него на вратата. Прилоша ми и останах дълго в скривалището си. Но най-накрая гладът, който ми се струваше по-суров и от боя, ме накара да изляза и да се явя пред баща си, смирено навел глава.

– Както чух, си се подигравал с Малкия Мук? – заговори той със сериозен глас.

– Искам да ти разкажа историята на същия този Мук и ти със сигурност повече няма да му се присмиваш, но преди и след това ще си получиш обичайното.

А „обичайното“ бяха двайсет и пет удара, които той имаше навика да отброява твърде точно. За тази цел взе дългия си чибук, отвъртя кехлибарения мундшук и ме наложи по-сурово от всеки друг път.

Когато отброи двайсет и пет удара, ми нареди да слушам и да запомня историята за Малкия Мук и започна:

Бащата на Малкия Мук, който се наричал Микра, бил тачен, но беден човек от Никея. Живеел почти толкова саможиво, както сега неговият син. Него май не можел да търпи, защото се срамувал, че бил джудже. Затова го оставил да расте без надзор. Малкия Мук бил навършил шестнайсетата си година, а си оставал весел хлапак и бащата, който бил сериозен човек, все го корял, че вече бил мъж за женене, а акълът му още не стигал.

Но не шеш ли старецът паднал лошо и от това се поминал, като оставил Малкия Мук беден и неук. Коровосърдечните роднини, на които покойникът дължал повече пари, отколкото можел да върне, прогонили бедния дребосък от къщата и го посъветвали да подири късмета си по широкия свят. Малкия Мук нямал нищо против да постранства, измолил да му дадат само бащините одежди и те склонили. Но тъй като баща му бил едър, снажен човек, дрехите му не ставали на дребното момче. Мук обаче знаел какво да направи. Отрязал, каквото висяло оттук-оттам и навлякъл дрехите. Но, изглежда, бил забравил, че трябва да реже и на ширина, затова облеклото му и до днес си остава с такъв причудлив вид: огромният тюрбан, големият пояс, широките шалвари, синьото наметало – всичко това е наследил от баща си и не го е свалял никога. И така, той пхнал в пояса дългия дамаскинский ятаган на баща си, грабнал една

тояжка и прекрачил градската порта.

Весело скитал през целия ден, защото – нали бил тръгнал да си търси щастието? Зърнел ли някое стъкълце да блещука на слънцето, го прибирал, като вярвал, че ще се превърне в най-красивия диамант. Видел ли в далечината купола на някоя джамия да грее като огън или морето да искри като огледало, забързвал се натам, изпълнен с радост, защото си мислел, че е попаднал в страна на чудесата. Но уви! Измамните видения изчезвали веднага като се приближел, и много скоро умората и къркорешият от глад стомах му напомняли, че се намира в съвсем обикновена страна. Пътувал така два дни гладен и угрижен и се отчаял, че няма да намери щастието си. Полските плодове били единствената му храна, твърдата земя му била постеля.

На зазоряване на третия ден от едно хълмче съзрял голям град. Полумесецът огрявал силно върховете на кулите му, цветни знаменца се веели по покривите и сякаш приканвали Малкия Мук. Той се спрял учуден и се загледал към града и околностите му.

„Да, там Малкия Мук ще намери щастието си – рекъл си той и въпреки умората направил голям скок във въздуха – там и никъде другаде.“

Събрал всичките си сили и закрачил към града. Но макар че градът изглеждал близо, пристигнал чак по обяд, защото малките му крачка почти отказвали да му служат и често трябвало да сяда под сянката на някоя палма, за да си почине. Най-сетне стигнал до портата на града. Пооправил си наметалцето, завързал по-добре тюрбана си, натъкмил похубаво пояса си и кривнал ятагана си в него. После избърсал праха от чехлите си, грабнал тояжката си и бодро прекрачил градската порта.

Бил пребродил вече няколко улици, но никъде не се откряла врата, отникъде не му подвикнали така, както той си представял: „Малък Мук, ела, влез, яж и пий и си отмори нозете!“

И както за пореден път поглеждал с надежда нагоре, към една голяма, хубава къща, един прозорец се отворил и една жена погледнала навън и запяла:

Насам, насам!
Приготвила съм сладка каша,
застлала съм и масата,
елате и да ви е сладко!
Съседчета, насам, насам!
Към кашата ми – ам, ам, ам!

Вратата се отворила и Мук видял цяла сюрня кучета и котки да влизат вътре. Няколко мига се чудил дали да последва поканата и най-накрая се решил и прекрачил прага. Пред него вървели няколко котенца и той решил да ги последва, защото със сигурност знаели пътя към кухнята по-добре от него.

Когато Мук изкачил стълбите, се озовал срещу старицата, която по-рано се била показала от прозореца. Тя го изгледала мрачно и го попитала какво желае.

– Та нали покани всички да си хапнат от кашата ти? – отвърнал Малкия Мук. – И понеже наистина съм гладен, дойдох.

Старицата се засмяла високо и рекла:

– Откъде идеш ти, странни момко? Целият град знае, че аз не готвя за никого друго, освен за милите си котета и че от време на време, както виждаш, им каня компания от съседските дворове.

Малкия Мук разправил на старицата за тежкия си живот след смъртта на баща си и я помолил да го пусне този ден да се гости заедно с котките ѝ. Чистосърдечният разказ на дребосъка допаднал на жената, приела го и му дала да се нагости и напие до насита. След като се бил нахранил и подкрепил, жената го разглеждала дълго време и най-подире рекла:

– Малък Мук, остани на служба при мен! Не си за тежка работа и тук ще ти е добре.

Малкия Мук, на когото се усладила котешката каша, се съгласил и станал прислужник на госпожа Ахавзи. Службата му била лека, но странна. Тъй като госпожа Ахавзи имала два котарака и четири котки, Малкия Мук трябвало всяка сутрин да ги сресва и да ги маже с благоуханни мазила, а когато тя излезела, трябвало да ги наглежда. Когато се хранели, трябвало да им поднася съдинките, вечер да ги слага да спят на свилени възглавнички и да ги покрива с кадифени завивчици. Имало и няколко малки кученца в къщата, които трябвало да обслужва, но те не искали толкова грижи както котките, които госпожа Ахавзи отглеждала като свои деца. Обаче животът на Малкия Мук и тук бил самотен като в бащиния дом, защото освен господарката по цял ден виждал само котки и кучета. Известно време бил добре: имал винаги ядене, работата му била малко, а и старата жена изглеждала доволна. Но котките започнали да се държат все по-лошо. Излезела ли старицата, започвали да скачат из цялата стая като обладани от зли духове, да разхвърлят всичко и да чупят хубавите съдове, които им попаднали на пътя. Но като чуели

господарката да изкачва стъпалата, допълзвали до възглавничките си и започвали да ѝ махат с опашките, сякаш нищо не се било случвало. Тогава госпожа Ахавзи се ядосвала и виняла за всичко Мук. Както и да я уверявал в невинността си, тя вярвала повече на котките си, които изглеждали по-невинни от слугата.

Малкия Мук бил много тъжен, че и тук не намерил щастието си, и решил да напусне службата при госпожа Ахавзи. Но тъй като от първото си странстване научил колко трудно се живее без пари, решил по какъв да е начин да се сдобие с възнаграждението, което господарката все му обещавала, но не давала.

В дома на госпожа Ахавзи имало една стая, която стояла все заключена и в която Малкия Мук не знаел какво има. Но тъй като често чувал господарката да трополи отвътре, копнеел с цената на живота си да научи какво се крие там. Като мислел как да си набави пари за из път, му минало през ум, че точно там може да са скрити съкровищата на господарката. Но вратата стояла все залостена и той не можел да припари до тях.

Една сутрин, когато господарката излязла, едно от кученцата, към което тя се държала като машеха и чието благоразположение Малкия Мук бил спечелил с непрестанно угаждане, го задърпало за широките шалвари, сякаш искало да каже на Мук да го последва. Мук, който обичал да си играе с кучетата, му се подчинил. И каква била изненадата му, когато кучето го завело в спалнята на господарката пред една малка врата, която дотогава не бил забелязал. Тя била полуотворена. Кученцето влязло вътре, а Мук след него. Колко приятно се изненадал той, като разбрал, че се намират в стаята, за която отдавна мечтаел. Преровил навсякъде за пари, но не открил нищо. Само стари дрипи и чудновати по форма съдове се търкаляли навсякъде. Един от тези съдове привлякъл погледа му – бил кристален с красиви фигури по ръба. Той го вдигнал и го завъртял на всички страни, но, о, ужас! Не бил забелязал, че съдът има капаче, капачето паднало и се разбило на хиляди парченца.

Мук се вцепнил и стоял дълго така, без да мърда, уплашен до смърт. Сега съдбата му била решена – трябвало веднага за избяга, иначе старицата щяла да го пребие до смърт. Огледал се да види дали нещо от вещите на госпожа Ахавзи няма да му послужи за из път. Тогава забелязал чифт невероятни големи чехли. Не били красиви, но неговите нямало да могат да издържат пътешествието. А чехлите го привличали и заради големината си, защото се надявал, като е с тях, хората да

забелязват, че вече не е дете. Затова набързо свалил дървените си нальми и нахлузил новите чехли. После забелязал една тояжка за разходка с красива лъвска глава на върха да стои забутана в ъгъла. Грабнал набързо и нея от стаята. Завтекъл се към стаичката си, сложил си наметалото, бащиния тюрбан, пхнал ятагана в пояса и се втурнал бързо, колкото му държели силите вън от града. Докато го напуснал, тичал непрестанно, защото се страхувал от старицата, но накрая се изморил дотолкова, че не можел повече. Толкова бързо не бил тичал никога през живота си, дори му се струвало, че не може да спре, защото някаква невидима сила сякаш го тласкала напред. Най-накрая забелязал, че работата, изглежда, е в самите чехли, защото те летели сами напред и го носели със себе си. Той се опитвал по всякакъв начин да спре, но не можел. Тогава, безпомощен, подвикнал на себе си, както се подвиква на кон:

„Стоой!“

Чехлите спрели, а Мук се хвърлил изтощен на земята.

Зарадвал се невероятно на чехлите си. Значи все пак спечелил от работата си нещо, което можело да му е от помощ, докато се скитал по света в търсене на щастието. Въпреки радостта си заспал от изтощение, защото телцето на Малкия Мук, което трябвало да крепи толкова тежка глава, не можело да издържа дълго. В съня му се появило кученцето, което му било помогнало да намери чехлите в дома на госпожа Ахавзи, и му рекло:

– Скъпи Мук, ти все още не умееш както трябва да ползваш чехлите. Знай, че ако се завъртиш три пъти на токовете, ще можеш да полетиш накъдето пожелаеш, а с тояжката можеш да откриваш съкровища, защото където има заровено злато, тя ще удря три пъти, а сребро – два пъти. Това сънувал Малкия Мук. Като се събудил и се замислил за чудния сън, решил веднага да опита. Обул пантофите, повдигнал крак и се завъртял на ток. Но който е пробвал да направи това сложно упражнение три пъти един след друг с невероятно широк чехъл, няма да се изненада, че на Малкия Мук не му се удало веднага, особено като се има пред вид, че тежката му глава го теглила ту на едната, ту на другата страна.

Бедният дребосък три пъти забивал нос в земята, но не се обезсърчавал да опитва, докато най-сетне успял. Завъртял се като колело около тока си, пожелал си да отиде в най-близкия по-голям град и чехлите взели да порят въздуха, понесли се със скоростта на вятъра из облаците и преди още Малкия Мук да се опомни как е станало, се озовал на голям пазар с много сергии и безброй хора, които забързано сновели нагоре-

надолу. Мук започнал да се разхожда между хората, но скоро му се сторило по-разумно да потърси по-тихи улици, защото на пазара ту го настъпвали по чехлите, така че едва не падал, ту бодял тоз или онзи със стърчащия си ятаган, така че едва успял да избегне хорските удари.

Малкия Мук сериозно се замислил каква работа може да започне, за да изкара малко пари. Имал тояжка, която да му посочва къде има заровени съкровища, но как да намери подходящо място?

Хрумнало му, че ако не друго, можел поне да позволява хората да го разглеждат срещу заплащане, но за подобно нещо бил твърде горд. Най-накрая се сетил за бързите си крачка. „Може би – мислел си той – чехлите ми могат да ме изхранват.“ И решил да се цани като бързоходец. Но тъй като си мислил, че царят плаща най-добре за такава служба, се поинтересувал къде се намира палатът.

Пред вратите на палата стояли стражари и го попитали, какво търси там. Като отговорил, че е дошъл да дири служба, го отправили към надзирателя на робите. На него предал Мук молбата си и го помолил да му намери служба сред царските вестоносци. Надзирателят го изгледал от главата до петите и рекъл:

– Какво, с тези крачета, дето са колкото една педя, си наумил да ставаш царски вестоносец? Омитай се! Не са ме сложили тук да се разсейвам с всеки срещнат глупак.

Малкия Мук обаче го уверил, че предложението му е напълно сериозно и че иска да изпробва силите си с най-бързия. На надзирателя цялата работа му се сторила смешна. Наредил на Малкия Мук до вечерта да се подготви за състезание, завел го в кухнята и се погрижил да му бъде осигурено достатъчно ядене и пиене. А той самият се отправил към царя и му разказал за Малкия Мук и неговата молба. Царят бил шегобиец, затова му харесало, че главният стражар на робите е задържал Мук за забавление. Наредил му да подготви състезанието на голямата поляна зад двореца така, че целият царски двор да може да го наблюдава с всички удобства и му поръчал отново да се погрижи добре за джуджето. Царят разправил на принцовете и принцесите що за представление се гласяло за вечерта, те от своя страна разказали на прислугата и когато настъпила вечерта, вече всичко живо напрегнато очаквало състезанието. Куцо и сакато се изсипало на поляната с наредените скамейки, от които можело да се наблюдава как тича надутото джудже.

Когато царят, синовете и дъщерите му заели местата си, Малкия Мук излязъл на поляната и направил изящен поклон пред високопоставените господари. Щом тълпата го зърнала, надала радостни викове,

защото никоой не бил виждал дотогава толкова дребен човек. Телцето с голямата глава, наметалцето и широките шалвари, дългият ятаган, мушнат в големия пояс, малките нозе в огромните чехли – не, всичко по него било толкова забавно, че не можело да не се размее човек. Но това не подвело Малкия Мук. Той стоял гордо изправен, подпрян на тояжката си, и очаквал противника. Надзирателят на робите бил избрал най-добрия бегач да се състезава с Мук. И ето че той излязъл, застанал до дребосъка и двамата зачакали знака. Принцеса Амарза махнала с воал, както било уречено, и двамата състезатели излетели като две стрели, изпратени в една цел.

В началото царският вестоносец имал значителна преднина, но Малкия Мук се засилил подире му с летящите си чехли, настигнал го и го задминал и бил при целта много преди другият да дотича, едва поемайки си дъх от умора. Зрителите стояли като вцепенени от възхита и почуда. Но това траело няколко мига и когато царят запляскал с ръце, тълпата също заликувала и всички взели да викат:

– Да живее Малкия Мук, победителят в състезанието!

Междувременно Малкия Мук бил отведен при царя, хвърлил се в нозете му и рекъл:

– Велики царю, тук пред теб аз показах само част от уменията си, позволи да ми бъде отредено място сред вестоносците ти!

А кралят му отвърнал:

– Не, ти ще бъдеш моят личен вестоносец и винаги ще си близо до мен, скъпи Мук! На година ще получаваш по сто жълтици възнаграждение и ще се храниш на трапезата наред с първите ми царедворци.

Мук си помислил, че най-после е намерил щастието, което търсел толкова дълго, станало му весело и леко на сърцето. Радвал се и на особена милост на царя, защото той му възлагал най-бързите и тайни поръчки, които Мук изпълнявал с най-голяма точност и необяснима бързина.

Но останалите царедворци съвсем не били благоразположени към него, защото не им било приятно едно джудже, което умеело само да тича бързо, да заеме мястото им в сърцето на царя. Затова устройвали какви ли не заговори, но всички се проваляли заради голямото доверие, което царят имал в тайния си главен личен вестоносец (тъй като за толкова кратко време бил издигнат на този почетен пост).

Мук, който забелязвал тези настроения срещу него, не копнеел за мъст – сърцето му било твърде добро, затова се чудел по какъв начин

може да стане полезен и обичан за неприятелите си. Тогава се сетил за тояжката си, която бил забравил, след като го сполетяло голямото щастие. Помислил си, че ако открие съкровища, те щели да изпитат по-голяма симпатия към него. Неведнъж бил слушал, че по-рано, когато врагове нападнали страната, бащата на сегашния цар заровил голяма част от съкровищата си и също, че си отишъл от този свят, преди да успее да разкрие тайната на сина си. Мук започнал да носи тояжката винаги със себе си, надявайки се да мине през мястото, където е заровено съкровището на предишния цар. Така една вечер случайността го отвела в отдалечена част от градината на палата, която той рядко бил посещавал. Ето че тояжката взела да се тресе в ръцете му и Мук видял как тя чукнала три пъти по земята. Той изтеглил ятагана си, белязал с него околните дървета и се промъкнал обратно в палата. Там си набавил лопата и изчкал да настъпи нощта, за да може да се заеме с начинанието си.

Самото изравяне на съкровището струвало повече труд на Малкия Мук, отколкото предполагал. Ръцете на дребосъка били слаби, а лопатата – голяма и тежка, затова навярно му били потребни два часа, докато успее да направи изкоп, дълбок няколко стъпки. Но ето че най-сетне попаднал на нещо твърдо, което иззвъняло като желязо. Взел да копае още по-усърдно и отдолу скоро се открил голям железен похлупак. Малкия Мук слязъл в рова, за да огледа какво покривал похлупакът, и открил голямо гърне, пълно с жълтици. Ала крехките му сили не достигнали да вдигне гърнето сам. Затова натъпкал шалварите и пояса си с толкова жълтици, колкото можел да носи, напълнил и наметалцето си, покрил старателно останалото злато и нарамил товара си. Но ако не бил с чехлите, нямало да може да мръдне от мястото си, така силно го теглела надолу тежестта на златото. Но с чехлите успял да се добере незабелязано в стаята и да прибере златото под възглавничките на дивана.

Щом Малкия Мук се видял с толкова много злато, си помислил, че страницата ще се обърне и оттам на сетне ще спечели сред враговете си в двора много обожатели и привърженици. Но само по това можело да се разбере, че добрият Мук не бил възпитаван грижливо, инак нямало да си въобразява, че със злато могат да се спечелят истински приятели. Ех, де да си бил плюл още тогава на петите и да изчезне с наметалцето, пълно със злато!

Златото, което Малкия Мук започнал да раздава с пълни шепи, събудило завистта на останалите царедворци. Майстор-готвачът Ахули рекъл: „Той прави фалшиви пари.“ Надзирателят на робите казал: „Получил ги е от царя, като го е омаял със сладки приказки.“ Архаз,

ковчежникът, най-върлият враг на Мук, който от време на време бръквал в кралската хазна, отсякъл: „Откраднал ги е.“ За да научат със сигурност откъде се взели жълтиците, всички те се наговорили и един ден главният виночерпец Корхуз се направил на много тъжен и сломен пред царя. Толкова се престарал с жестовите и мимиките, кълченето и физиономииите, че кралят го запитал, какво му има.

– Ах, тъжен съм, че загубих благоразположението на господаря си.

– Какви ги приказваш, приятелю Корхуз? – отвърнал царят. – Откога лъчите на моята благосклонност не греят над теб?

Главният виночерпец му отговорил, че бил натъжен задето царят отрупвал със злато главния си вестносец, а на верните си служители не давал нищо.

Царят бил много озадачен от чутото, поискал да му разкажат за жълтиците, които Мук раздавал, и заговорниците лесно успели да го накарат да заподозре Мук в кражба на злато от съкровищницата. Този обрат бил особено благоприятен за ковчежника, защото той и без друго не обичал да дава сметка за работите си.

Царят издал заповед да следят тайно Малкия Мук, така че да могат да го спипат на местопрестъплението. През нощта на този злополучен ден, когато Малкия Мук видял, че от щедрот раздаване парите му са се посвършили, грабнал лопатата и се промъкнал в градината на палата, за да се запаси наново от тайното си съкровище. Стражарите, водени от майстор-готвача Ахули и Архаз, ковчежника, го следели отдалече и в мига, в който той понечил да загребе жълтици от гърнето и да ги сложи в наметалцето си, го нападнали и веднага го отвели при царя. Царят, който и без друго бил сърдит, задето му прекъснали съня, приел враждебно клетия таен главен вестносец и незабавно започнал да го разпитва. Царедворците били изровили цялото гърне и сега го положили в нозете на царя заедно с лопатата и пълното с жълтици наметало. Ковчежникът обяснил на царя, че стражарите спипали Мук точно когато заравял гърнето с жълтиците в земята. След това кралят разпитал обвиняемия дали казаното е истина и откъде имал златото, което заравял.

Малкия Мук, убеден в невинността си, признал, че е открил гърнето в градината и че не искал да го заравя, а да го изрови.

Всички присъстващи се изсмели високо на това обяснение, а царят – разярен до крайност от нахалството на дребосъка, изкрещял:

– Какво чуват ушите ми, нещастнико?! Опитваш се да измамиш така глупаво и позорно твоя цар, когото преди това си ограбил? Ковчежнико Архаз! Призовавам те да кажеш дали тази сума жълтици е същата,

която липсва от моята съкровищница?

А ковчезникът отвърнал, че е напълно сигурен в сметките си и че от известно време от царската съкровищница липсвало толкова, даже повече злато и че можел да се закълне, че това е от откраднатото.

Тогава царят наредил да оковат здраво във вериги Малкия Мук и да го заведат в кулата, а на ковчезника дал златото, за да го върне отново в съкровищницата. Доволен от щастливия изход на нещата, лошият ковчезник се оттеглил у дома, седнал да брои лъскавите жълтици и никога не признал, че на дъното на гърнето имало бележка, в която се казвало:

„Врагът превзе страната ми, затова скривам тук част от съкровищата си. Който и да открие златото, да го застигне проклятието ми, ако не го предаде незабавно на сина ми!“

Цар Сади

Тъжни мисли налегнали Малкия Мук в тъмницата. Знаел, че наказанието за кражба на царски вещи е смърт. И все пак не му се щяло да издаде тайната за тояжката пред краля, защото с право се опасявал, че ще му я отнемат заедно с чехлите.

Чехлите за съжаление също не му били от полза, защото бил здраво окован във вериги за стената и както и да се мъчел, не можел да се завърти на тока си. Но когато на другия ден му известили, че е осъден на смърт, си помислил, че е по-добре да живее без вълшебната тояжка, отколкото да умре с нея, помолил да му бъде позволено да се види насаме с царя и му разкрил тайната си. Царят изобщо не повярвал на признанието му, но Малкия Мук обещал да покаже вълшебството на тояжката, ако царят му обещае, че няма да го убие. Царят му дал дума и заповядал да заровят малко жълтици, без Мук да види къде, а след това му наредил да ги потърси с тояжката си. Мук ги открил за няколко мига, защото тояжката видимо чукнала три пъти по земята. Тогава царят разбрал, че ковчезникът му го е измамил и му изпратил, както си му е редът, копирено въже да се обеси сам. А на малкия Мук рекъл:

– Обещах ти живота, но ми се струва, че имаш и друга тайна, затова ще останеш в тъмницата до живот, ако не признаеш какво се крие зад тази работа с бързоходството.

Малкия Мук, на когото тази едничка нощ в тъмницата била напълно достатъчна, за да я намрази завинаги, признал, че невероятната му способност е свързана с чехлите, но не издал на царя тайната за трикратното завъртане на ток. Царят нахлузил чехлите, за да опита, и се

понесъл като луд из градината. Няколко пъти се опитвал да спре, но не знаел как и Малкия Мук, който не желал да се лиши от това дребно отмъщение, го оставил да тича, докато не паднал омаломощен на земята.

Когато царят отново дошъл на себе си, бил страшно ядосан на Малкия Мук, който го оставил толкова дълго да тича, че да не може дъх да си поеме.

– Дадох ти думата си, че ще ти даря свободата и живота, но ти трябва до дванайсет часа да напуснеш страната ми, инак ще наредя да те обесят!

Чехлите и тояжката обаче прибрал в съкровищницата.

Беден както преди Малкия Мук тръгнал да излиза от страната, проклинайки глупостта си, която го подмамила, че може да играе някаква важна роля в двореца.

Страната, от която бил изгонен, за щастие не била голяма, затова още след осем часа стигнал до границата, макар че му било много криво да върви пеш, защото бил навикнал с любимите си чехли.

Когато бил извън границата, се отклонил от пътя и се запътил към най-големия пущинак, защото бил сърдит на всички хора и искал да живее далеч от тях. И ето че сред една гъста гора попаднал на място, което му се сторило много подходящо за решението, което бил взел. Привлякъл го бистрият поток, заобиколен от сенчести смокинови дървета, и меката морава. Проснал се на земята с решението да не поема храна и да дочака края си. Така заспал, потънал в тъжни мисли за смъртта, но когато се събудил и усетил, че го мъчи глад, си помислил, че гладуването е страховита работа и се огледал да види дали не може да намери нещо за ядене.

Дървото, под което бил заспал, било отрупано с чудни зрели смокини. Той се покатерил на него, за да си набере няколко, хапнал ги с голяма наслада и се запътил надолу към потока, за да утоли жаждата си. Но какъв ужас изпитал само, когато водата разкрила, че лицето му било украсено с две огромни уши и месест дълъг нос! Сломен от гледката, Малкия Мук заопипвал ушите си и се уверил, че надвишавали половин лакът.

– Така ми се пада! Заслужавам магарешки уши, защото потъпках щастие си като магаре.

Поразходил се под дърветата, а като усетил отново глад, повторно потърсил спасение в смокините, защото по другите дървета не намерил нищо за ядене. Но след като изял втората порция смокини, му хрумнало да опита дали не може да скрие ушите си под големия тюрбан, така че

да не изглежда чак толкова смешен, и усетил, че те се били смалили. Веднага изтичал обратно до потока да се увери, че не се лъже и наистина – ушите му си били предишните, дългият му безформен нос също бил изчезнал. Досетил се как било станало това – от първото смокиново дръвче се бил сдобил с дългия нос и ушите, а от второто се избавил от тях. С радост осъзнал колко благосклонна била съдбата към него, защото му давала още една възможност да намери щастието си.

Затова набрал плодове от двете дървета колкото можел да носи и се отправил обратно към страната, която неотдавна бил напуснал. Още с влизането си в първото градче се предрешил, така че никой да не може да го познае, и продължил пътя си към града, в който живеел онзи цар.

Не след дълго пристигнал. Било точно по онова време от годината, когато зрелите плодове са изключителна рядкост. Малкия Мук се настанил под портата на палата, защото му било известно, че майстор-готвачът набавял оттам по-редките продукти за царската трапеза. Не бил седял дълго и ето че го зърнал да пресича двора. Той разгледал стоките на сбралите се край портата търговци и най-сетне погледът му паднал на кошничката на Мук.

– Ах, колко рядък деликатес! – рекъл готвачът. – Сигурно негово величество ще се зарадва. Колко искаш за цялата кошница?

Малкия Мук назовал приемлива цена и двамата бързо се споразумели. Майстор-готвачът предал кошницата на един роб и продължил нататък. А Малкия Мук офейкал, защото се боял, че когато бедата сполети царския двор, продавачът ще бъде издирен и наказан.

На трапезата царят бил в много весело настроение и сипел хвалба след хвалба за добрата кухня на майстор-готвача и за неуморното му старание да му подбира все най-редките блюда. А майстор-готвачът, като знаел какъв деликатес предстои да бъде поднесен, се подсмиввал любезно и проронвал от време на време по някоя дума: „Не бързайте, не бързайте, още не е дошъл ред на най-голямата изненада“, така че принцесите вече нямали търпение да видят какво ли друго ще им сервира. И когато наредил да сложат на масата хубавите, примамливи смокини, всички присъстващи възторжено възкликнали.

– Колко са зрели, колко са апетитни! – не можел да се нарадва и царят. – Майсторе, ти си голяма работа и заслужаваш особеното ни благоразположение!

Както говорел, царят сам разпределил изключително пестеливо лакомството, както между впрочем постъпвал обикновено. На принцовете и принцесите дал по две смокини, на придворните дами, везирите и

агите – по една, а останалите наредил пред себе си и с огромна наслада започнал да ги лапа.

– Мили Боже, как странно изглеждаш, татко!? – изведнъж извикала принцеса Амарза. Всички погледнали изненадано царя и видели, че са му израснали невероятно големи провиснали уши, а кривият му нос се проточвал чак до брадата. С почуда и ужас всички взели да се споглеждат и открили, че всеки имал по малко или по повечко от чудноватата украса.

Можете да си представите какъв ужас обзел царския двор! Веднага били привикани всички лечители от града. Те взели да пристигат на тълпи, на тълпи и да предписват хапове и микстури, но ушите и носовете си оставали все така дълги. Дори оперирали един от принцовете, но ушите му израснали наново.

В скривалището, където се бил оттеглил, Мук научил цялата история и разбрал, че е дошло време да действа. Още преди, като взел пари за смокините, си бил набавил дрехи, с които да може да се маскира като учен. Дълга брада от кози косми довършвала измамата. Нарамил торбичка, пълна със смокини, и се отправил към царския палат, където предложил помощта си на чуждоземен лечител.

В началото нямали вяра на чуждоземния лечител, но като дал на един от принцовете да изяде една смокиня, която възвърнала нормалния вид на ушите и носа му, всички пожелали да се лекуват при него. Но царят мълчаливо го повел към своите покои. Там отворил една врата, която водела към съкровищницата, и му махнал да го последва.

– Тук са скъпоценностите ми – рекъл царят. – Избери си, каквото и да е, ще бъде твое, ако ме избавиш от това срамно зло!

Словата му били музика за ушите на Мук – още при влизането бил забелязал на пода чехлите си, а до тях лежала тояжката му. Взел да се разхожда из залата и уж да се възхищава на царските съкровища. Но веднага щом доближил до чехлите си, се мушнал в тях бързешката, грабнал тояжката си, смъкнал изкуствената си брада и открил пред озадачения цар добре познатото лице на отблъснатия Мук.

– Неверни царю – заговорил той, – който се отплащаш за върнатата служба с неблагодарност, приеми изродения си образ като заслужено наказание! Нека ушите ти да ти напомнят всеки ден за Малкия Мук!

Като казал това, той се завъртял на токовете си, пожелал да отиде колкото се може по-далече и избягал, преди кралят да успее да повика за помощ.

Оттогава Малкия Мук живее при нас много богато, но самотно, защото презира хората. Животът му го е направил мъдър човек, който, макар да има странна външност, заслужава по-скоро възхищение, отколкото присмех.

Това ми разказа баща ми. Аз го уверих, че съжалявам за присмехуленото си отношение към дребното човече и получих от него останалата част от наказанието, което ми беше замислил. Разказах на другарчетата си чудните патила на дребосъка и той ни стана така мил, че никой вече не го хулеше. Обратното, тачехме го и до края на дните му срещнехме ли го, му се покланяхме ниско като на ходжа или на мюфтия.

Пътниците решили да починат в хана, за да се подкрепят животните за пътя, който ги очаквал. Веселието от предишния ден се предало и на този и пътниците се забавлявали с какви ли не игри. След гошавката те помолили петия търговец, Али Сизах, също да се издължи като останалите и да разкаже една история. Той отвърнал, че животът му е твърде беден откъм впечатляващи случки, за да има какво да сподели. Затуй жelaел да им разкаже нещо друго, а именно приказката за мнимия принц...

КРАЙ

Wilhelm Hauff
Die Geschichte vom kleinen Muck, 1826

Сканиране, разпознаване и редакция: NomaD, 2006
Издание: Вилхелм Хауф. Приказки. Издателство „Труд“, 2006

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11167>]